

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/13,Uroczyste-wreczenie-odznaczen-panstwowych-dzialaczom-opozycji-antykommunistycznej.html>
27.02.2024, 03:40

Uroczyste wręczenie odznaczeń państwowych działaczom opozycji antykomunistycznej – Warszawa, 27 listopada 2013

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński wręczył w imieniu Prezydenta RP dwa Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski oraz 17 Krzyży Wolności i Solidarności osobom, które działały w różnych, najczęściej młodzieżowych, organizacjach antykomunistycznej opozycji.

Odznaczeni Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski:

1. Renata Górnisiewicz

W 1979 r. jako uczennica LO im. Adama Asnyka w Bielsku-Białej była działaczką „Ruchu Młodej Polski”; utrzymywała kontakty z KPN i KOR; od 1980 r. w Zarządzie Regionu Podbeskidzie NSZZ „S” w Bielsku-Białej, internowana od 13.12.1981 do 24.07.1982 r.; a następnie więziona. W

1983 r. wyemigrowała do USA.

2. Waldemar Handke

Jako student Wydziału Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu był aktywnym działaczem Niezależnego Zrzeszenia Studentów, współpracownikiem Konfederacji Polski Niepodległej, członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania przy Zarządzie Regionalnym NSZZ „S”. Redagował i kolportował podziemne wydawnictwa: „KOS”, „Orzeł Biały” oraz ulotki, internowany od 13.12.1981 do 19.02.1982 r. Za kontynuowanie działalności podziemnej aresztowany 16.12.1982 r. i skazany na 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności (w zawieszeniu na 2 lata) – areszt opuścił 6.01.1983 r. Później zaangażowany w działalność Polskiej Partii Niepodległościowej, współtworzył też Regionalną Fundację Pomocy Represjonowanym im. ks. Jerzego Popiełuszki. Obecnie pracownik poznańskiego oddziału IPN.

Odnaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności:

3. Piotr Abramczyk

W 1984 r. działacz Federacji Młodzieży Walczącej Region Gdańsk, współorganizator Grup Wykonawczych FMW, drukował i kolportował niezależne wydawnictwa, udostępniał mieszkanie na drukarnię podziemnego pisma FMW „[Monit](#)”. Współtwórca programu artystycznego Pamięci Poległych w Grudniu 1970, pokazywanego w kościołach Trójmiasta. W lipcu 1986 r. za oblewanie farbą tablic propagandowych PZPR zatrzymany i aresztowany na 3 miesiące – sprawę umorzono. W grudniu 1986 r. ponownie zatrzymany za kolportaż książek oficyn podziemnych i skazany na karę grzywny, w 1987 r. uchylał się od odbycia zasadniczej służby wojskowej i w związku z tym był poszukiwany listem gończym, ukrywał się w Bieszczadach. W 1988 r. brał udział w strajku w Stoczni Gdańskiej, w latach 1988–1989 operator i montażysta w podziemnym Video Studio Gdańsk. Obecnie geolog w „Geocentrum” Gdańsk.

4. Andrzej Drogoń

W latach 1980–1982 aktywny działacz NZS, w grudniu 1981 r. przewodniczący Komitetu Strajkowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, uczestnik spotkań Duszpasterstwa Akademickiego. Za udział w nielegalnym zgromadzeniu 13.05.1982 r. przed rektorem Uniwersytetu Śląskiego został 17.05.1982 r. internowany (do 12.07.1982 r.), miał zastrzeżone wyjazdy za granicę od 6.03.1983 do 27.07.1984 r., kontrolowany przez SB do 1986 r. Obecnie dyrektor Oddziału IPN w Katowicach.

5. Adam Dziuba

Jako student Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach był aktywnym działaczem NZS, Studenckiego Komitetu Oporu i Duszpasterstwa Akademickiego. Współtwórca pisma SKO „Kontra”, uczestnik akcji protestacyjnych i ulotkowych. W 1988 r. za umieszczanie napisów antyreżimowych na murach i szybach wystawowych ukarany karą grzywny (40 tys. zł), rozpracowywany przez SB do stycznia 1990 r. Obecnie kierownik referatu IPN Oddział Katowice.

6. Zofia Golonka

W latach 80. pełniła funkcję łącznika w strukturach KPN, kolportowała podziemne wydawnictwa drukowane na terenie Krakowa; nawiązywała kontakty z nieformalnymi grupami działaczy opozycyjnych na terenie kopalń Mysłowic. Szykanowana w miejscu pracy - ostatecznie zwolniona, poddawana rewizjom, przesłuchaniom i zatrzymaniom.

7. Michał Kacprzak

W 1982 r. jako uczeń II LO im. Jana Kasprowicza w Kutnie rozpoczął opozycyjną działalność w Stowarzyszeniu Młodzieży Antykomunistycznej (SMAK), przejawiającą się w akcjach ulotkowych i malowaniu hasel patriotycznych na murach. W latach 1986-1989 należał do Federacji Młodzieży Walczącej Region Kutno-Płock, w marcu 1987 r., po podporządkowaniu FMW Kutno Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „S” Ziemi Kutnowskiej, wszedł w skład Grup Specjalnych RKW. Współpracownik redakcji niezależnego pisma FMW Region Kutno-Płock „Orlęta”. W latach 1988-1989 członek tajnego Zarządu NZS na Wydziale Humanistycznym UMK w Toruniu, w 1988 r. współorganizator strajku studentów UMK. Obecnie naczelnik wydziału w Urzędzie Miasta Kutna.

8. Krzysztof Kilian

Aktywny działacz NZS Akademii Ekonomicznej w Katowicach; w listopadzie 1981 r. wszedł w skład studenckiego Komitetu Strajkowego. Za działalność opozycyjną w ramach zdelegalizowanego wówczas NZS oraz kolportaż skierowanej do Rady Państwa petycji w sprawie uwolnienia osób internowanych został zatrzymany i internowany od 7.06 do 24.07.1982 r. Do 1987 r. rozpracowywany przez SB. Obecnie inżynier ds. restrukturyzacji KWK „Kazimierz-Juliusz” w Sosnowcu.

9. Paweł Konnak

Jako uczeń LO w Gdańsku wchodził w skład redakcji gazetki uczniowskiej „Biuletyn Informacyjny Agencji PAP-a” (inicjatywy niezależne gdańskiej młodzieży), od 1982 r. w ruchu punk, od kwietnia 1986 r. w Formacji Tranzytoryjnej „TOTART”, ponadto założyciel w 1988 r. Międzymiastówki Anarchistycznej. Za swą działalność: zatrzymany podczas zlotu Hyde Park, jezioro Wyspowa k/Wejherowa (1986) a także podczas I zjazdu Międzymiastówki Anarchistycznej (1988). Poeta, artysta, performer, konferansjer

10. Piotr Matczak

W 1986 r. współzałożyciel Ruchu „Wolność i Pokój” w Poznaniu, w latach 1987-1989 działacz tego ruchu; kolporter nielegalnych wydawnictw w środowisku akademickim UAM w Poznaniu. Za swoją działalność wielokrotnie zatrzymywany na 48 godzin. W 1988 r. brał udział w 3-dniowej głodówce w intencji osób skazanych za odmowę służby wojskowej, 2.04.1989 r. pobity przez oddział ZOMO podczas manifestacji ekologicznej w Poznaniu. Obecnie adiunkt na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,

11. Lucyna Michalik

Jako studentka Uniwersytetu Łódzkiego należała do NZS, brała udział w studenckim strajku okupacyjnym w dn. 21.01-18.02.1981 r. W grudniu 1981 r. przystąpiła do KPN, w której działała do 1989 r. Do 1988 r. zajmowała się kolportażem wydawnictw podziemnych: „Tygodnika Mazowsze”, „Biuletynu Łódzkiego”, „Przedświtu”, „Solidarności Walczącej”. Współorganizatorka łódzkiej siedziby Wydawnictwa Polskiego KPN, gdzie do 1987 r. pracowała jako redaktor kwartalnika „Droga”; ponadto zajmowała się drukiem książek, ulotek znaczków, proporczyków itp.

12. Mateusz Morawiecki

Od 1980 r. drukarz niezależnego pisma „Biuletyn Dolnośląski”, od 1987 r. członek zespołu redakcyjnego w „Solidarności Walczącej”. Od 13 grudnia 1981 r. uczestnik malowania napisów na murach, zrywania komunistycznych flag, rozwieszania transparentów, rozklejania plakatów i ulotek, druku i kolportażu podziemnych pism, demonstracji organizowanych przez wrocławską opozycję, w czasie których parokrotnie dotkliwie pobity. W latach 1983-1986 po rewizjach w mieszkaniu (prawie cotygodniowych) wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany w sprawie ukrywającego się ojca - Kornela Morawieckiego i innych działaczy, w czasie przesłuchań używano wobec niego przemocy fizycznej, grożono bronią palną oraz wyrządzeniem krzywdy członkom rodziny. Od 1983 r. współpracownik Solidarności Walczącej, od 1987 - struktury uczelnianej NZS na Uniwersytecie Wrocławskim. W listopadzie 1987 r. został zatrzymany i pobity w czasie rozwieszenia transparentu na rusztowaniach przy pl. T. Kościuszki we Wrocławiu, w maju 1988 r. i maju 1989 r. uczestnik strajków okupacyjnych na Uniwersytecie Wrocławskim, w 1989 r. współzałożyciel Klubu Myśli Politycznej Wolni i Solidarni. Absolwent Wydziału Historii Uniwersytetu Wrocławskiego, obecnie bankowiec.

13. Janusz Naklicki

Sanitariusz w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie, w l. 1987-1989 działacz Ruchu Wolność i Pokój. M.in. kolportował ulotki i rozpowszechniał transparenty z hasłami antykomunistycznymi, brał udział w spotkaniach członków Ruchu - za co dwukrotnie był karany karą grzywny. W 1988 r. prewencyjnie zatrzymany i osadzony (na 48 godzin) w Areszcie Śledczym w Szczecinie (przed wizytą Michaiła Gorbaczowa w Szczecinie).

14. Romuald Piekarski

Jako doktorant na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w l. 1980-1981 współpracował z NZS; po 1981 r. zajmował się kolportażem prasy i wydawnictw niezależnych na terenie Poznania i Koła. W latach 1984-1985 podczas odbywania stażu naukowego na Uniwersytecie Jagiellońskim utrzymywał kontakty z tamtejszymi środowiskami opozycyjnymi, uczestnicząc aktywnie w przewożeniu drugoobiegowych wydawnictw pomiędzy Gdańskiem a Krakowem. W ramach asystentury (Zakład Estetyki i Filozofii XX w. Uniwersytetu Gdańskiego) założył kółko filozoficzne, w ramach którego zbierali się najaktywniejsi członkowie Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego.

15. Jacek Sikora

W 1984 r. jako uczeń technikum Mechanicznego w Kutnie rozpoczął niezależną działalność w tzw. Grupie Łąkoszyńskiej, którą utworzył i którą kierował. W marcu 1987 r. Grupa przystąpiła do powołanej 28.10.1986 r. Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „S” i wraz z młodzieżą z Federacji Młodzieży Walczącej Region Kutno-Płock weszła w skład Grup Specjalnych RKW. W 1987 r. pełnił funkcję szefa Grup Specjalnych, do ich zadań należały m.in. kolportaż, mały sabotaż, akcje ulotkowe; ponadto był współpracownikiem pisma RKW „Gazety Podziemnej”. Od 12.02.1989 w Radzie Założycielskiej Niezależnego Ruchu Młodzieży – Kutno, współredagował „Gazetę Niezależną”; 9.04.1989 uczestniczył w powstaniu Obywatelskiego Ruchu Samorządności Terytorialnej.

16. Krzysztof Skiba

W latach 1980–1981 wydawał w I LO w Gdańsku szkolne pismo „Gilotyna”, w stanie wojennym brał czynny udział w demonstracjach i akcjach ulotkowych Ruchu Młodej Polski, kolportując druki i pisma podziemnej „S”. W czerwcu 1983 r. jako student kulturoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim był współzałożycielem Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego; uczestniczył w druku i kolportażu sztandarowego pisma ruchu „Homek”; był pomysłodawcą zlotów młodzieży alternatywnej Hyde Park. 16.08.1985 podczas festiwalu muzyki rockowej w Jarocinie za rozrzucanie ulotek nawołujących do bojkotu wyborów do Sejmu został zatrzymany przez SB i umieszczony w areszcie na 3 miesiące (w listopadzie 1985 Prokuratura Wojewódzka w Kaliszu umorzyła śledztwo warunkowo na 2 lata). W 1986 r. związał się z Ruchem Wolność i Pokój; publikował teksty satyryczne w piśmie „A Capella”, brał udział w licznych akcjach protestacyjnych i happeningach WiP. W 1988 r. wspólnie z członkami łódzkiego WiP i NZS powołał grupę p.n. Galeria Działań Maniakalnych, czyli łódzka Diecezja Pomarańczowej Alternatywy, która organizowała liczne happeningi ośmieszające władze.

17. Małgorzata Tarasiewicz

Od 1987 r. działaczka Ruchu Wolność i Pokój, brała udział w: kolportażu, akcjach ulotkowych, manifestacjach, marszach ekologicznych, protestach głodowych (1989 r. w sprawie liberalizacji przepisów dotyczących wydawania paszportów). Za udział w demonstracji w 1987 r. przeciwko aresztowaniu członków ruchu została zatrzymana na 48 godzin; ponowne – tym razem prewencyjne – zatrzymanie nastąpiło w czerwcu 1987 r. (w związku z wizytą papieża Jana Pawła II w Trójmieście). W marcu 1988 r. – podczas rewizji w mieszkaniu – funkcjonariusze Wydziału Śledczego WUSW w Gdańsku zarekwirowali znaczną ilość wydawnictw niezależnych, w tym transparentów, ulotek, broszur. W związku z działalnością posiadała zastrzeżenie na wyjazdy zagraniczne, anulowane w czerwcu 1989 r. W latach 1989–1991 – koordynatorka Sekcji Krajowej Kobiet NSZZ Solidarność. Obecnie: dyrektor Stowarzyszenia Współpracy Kobiet, NEWW Polska (Network of East-West Woman).

18. Janusz Waluszko

Od listopada 1978 wydawca niezależnego pisma „Nietoperz”; od marca 1980 r. współpracował

przy wydawaniu pisma „Gilotyna” (które po wprowadzeniu stanu wojennego zmieniło nazwę na „Dialog”, a następnie „Podaj dalej”), 10.06.1982 r. aresztowany za kolportaż ulotek wzywających do demonstracji w półroczu stanu wojennego (postępowanie umorzono). W czerwcu 1983 r. współtworzył manifest Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego, organizował podziemne spektakle teatralne i zloty młodzieży Hyde Park. Od 1984 r. prowadził kampanię wzywającą do uznania prawa do odmowy służby wojskowej; współorganizował manifestacje antyrządowe (wraz z Solidarnością Walczącą i Federacją Młodzieży Walczącej) oraz happeningi (topienie Marzanny przypominającej Jaruzelskiego). W maju 1988 r. współtworzył Miedzynastówkę Anarchistyczną i wraz z członkami WiP organizował akcje ekologiczne przeciwko budowie elektrowni atomowej w Żarnowcu. Za swoją działalność kilkakrotnie aresztowany, poddany inwigilacji do 1989 r. Obecnie starszy bibliotekarz na Politechnice Gdańskiej.

19. Marek Wałuszko

W latach 1982–1989 czynny działacz ruchu Społeczeństwa Alternatywnego i Ruchu Wolność i Pokój. Współpracował m.in. z NZS i Ruchem Młodej Polski. Ponadto aktywny w dziedzinie niezależnego teatru, kabaretu i produkcji filmowej. Zajmował się drukiem i kolportażem ulotek oraz czasopism „drugiego obiegu”. Brał udział w strajkach: na Uniwersytecie Gdańskim (maj 1988 r.) i Stoczni Gdańskiej (sierpień 1988 r.). Obecnie starszy redaktor w TVP Oddział Gdańsk.

Fot. Piotr Gajewski

PLIKI DO POBRANIA

[Krzyż Wolności i Solidarności \(pdf, 2.06 MB\)](#)